

زبان و ادبیات فارسی

۱. گزینه ۳

بدون تغییر

معنی دقیق تر واژه‌ها: بیت «الف»: نَمَط: روش، نوع [این واژه در درس ۸ فارسی ۳ به معنای «بساط شطرنج» آمده است.]

بیت «ب»: غَنّا: توانگری، بی‌نیازی

بیت «ج»: شوریده: عاشق و عارف، کسی که ظاهری آشفته دارد.

بیت «د»: شوخ: چرک، آلودگی (فارسی ۱- درس ۱، ۲ و ۳- معنی واژگان)

۲. گزینه ۳

بدون تغییر

معنی دقیق تر واژه‌ها: ذوال: چرم و پوست [یک ذوال: یک لایه، یک پارچه] / رُقعَت: رُقع، نامه کوتاه، یادداشت / درایت: آگاهی، دانش، بینش / التهاب: شعله‌ور شدن، برافروختن: مجازاً «ناآرامی، بی‌قراری، اضطراب» / باره: اسب [در درس ۱۳ فارسی ۱ به معنی «دیوار قلعه، حصار» آمده که البته در این سؤال، به این معنای آن اشاره‌ای نشده است.] / اذن: اجازه، رخصت (فارسی ۲- درس ۲، ۳ و ۴- معنی واژگان)

۳. گزینه ۲

بدون تغییر

معنی دقیق تر واژه‌ها: داروغه: شب‌گرد، پاسبان و نگهبان / نبات: گیاه، رستنی / مَغان: موبدان زرتشتی: در ادبیات عرفانی «عارف کامل و مرشد» را گویند. / غایت‌القصوی: حدّ نهایی چیزی، کمال مطلوب

معنی درست واژه‌های غلط: استقرار: برپایی، برقرار و ثابت کردن کسی یا چیزی در جایی، مستقر شدن / رواق: بنایی با سقف گنبدی یا به شکل هرم / شَبّج: آنچه به‌صورت سیاهی به نظر می‌آید، سایه موهوم از کسی یا چیزی / اطمینان: نوعی ردا / خشاب: جعبه فلزی مخزن گلوله که به‌اسلحه وصل می‌شود و گلوله‌ها پی‌درپی از آن وارد لوله سلاح می‌شود. (فارسی ۳- درس ۲، ۳ و ۴- معنی واژگان)

۴. گزینه ۲

بدون تغییر

املائی درست واژه‌های غلط در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: برخوردارستی ← برخاستی

گزینه ۳: ملازم ← ملازم (ندیم، همراه و همنشین)

گزینه ۴: قالب ← غالب (غلبه‌کننده، مسلط، چیره) (ترکیبی-املائی واژه)

۵. گزینه ۴

بدون تغییر

املائی درست واژه غلط: خوایدن ← خاییدن (جویدن، به دندان نرم کردن) **معنی واژه‌های مهم املائی در سایر گزینه‌ها:**

گزینه ۱: فصاحت: شیوایی و رسایی سخن / ضاحت: زیبایی، جمال

گزینه ۲: ضغوت: برگزیده، برگزیده از افراد بشر

گزینه ۳: حطام: ریزه و شکسته گیاه خشک: مجازاً «مال اندک دنیا» / قدر: اندازه، مقدار [قدر: خیانت، بی‌وفایی: مکر، حيله و فریب]

دقت کنیم! متأسفانه در گزینه ۱ «واژه جمال»، در نهایت بی‌دقتی و سهل‌انگاری طراح محترم سؤال و نیز گروه ویراستاران مربوط، به اشتباه به‌صورت «جمال» ثبت و ضبط شده است. البته گفتنی است که وجود چنین اشتباهاتی در سؤالات آزمون مهمی (!!!) چون کنکور سراسری، تا زگی ندارد. سال‌هاست که این بی‌دقتی‌ها بر «طرح سؤالات درس ادبیات تمامی گروه‌های آزمایشی» سایه انداخته است. اینکه این گونه خطاها و اشتباهات تا کی ادامه دارد، «الله اعلم»!!! (ترکیبی-املائی واژه)

۶. گزینه ۲

بدون تغییر

املائی درست واژه‌های غلط: تغیر ← تقریر (بیان، بیان کردن) / خوار ← خار (تیغ بوته‌های گیاهان و درختان، هر چیز نوک‌تیز و خراشنده)

معنی سایر واژه‌های مهم املائی:

حَبّیت طینت: بدذاتی / آرز: حرص، طمع، ولع / قاصر: کوتاه / تیغت: پیامد، نتیجه / وصلت: پیوند، پیوستگی / محظوظ: بهره‌ور، بهره‌مند (ترکیبی-املائی واژه)

۷. گزینه ۱

بدون تغییر

سراینده ابیات: بیت «الف»: فخری که از وسیلت دون‌همتی رسد / گر نام و ننگ داری، از آن فخر عار دار ← اوحدی مراغهای [این بیت، از «کارگاه متن‌پژوهی» درس اول فارسی یازدهم انتخاب شده است.]

بیت «ب»: در ره عشق وطن از سر جان خاسته‌ایم / تا در این ره چه کند همت مردانه ما ← رهی معیری [این بیت، از «کارگاه متن‌پژوهی» درس سوم فارسی یازدهم انتخاب شده است.]

دقت کنیم!

در طی چندین سال اخیر، این دومین بار است که در آزمون مربوط به درس ادبیات، نام سراینده یک بیت و یا نویسنده یک عبارت منتخب از متن کتاب‌های درسی ادبیات (به ویژه «کارگاه‌های متن‌پژوهی» و «گنج حکمت»های پایان درس‌ها) مورد سؤال قرار می‌گیرد. بی‌گمان طرح سؤالات این‌چنینی - که از سال ۹۹ در آزمون‌های درس ادبیات چهره نشان داد - به زعم نظر کارشناسان آموزشی، به شدت محل بحث و ایراد بوده، معیار درست و مناسبی برای سنجش آموخته‌های دانش‌آموزان - آن هم در چنین رقابت مهم و آزمون سرنوشت‌سازی - به‌شمار نمی‌رود؛ چراکه در این صورت، دانش‌آموز ملزم به «حفظ کردن» تمامی ابیات و عبارات موجود در کتاب درسی و نیز «به‌خاطر سپردن» نام سراینده‌گان و نویسندگان آنها می‌گردد که بی‌گمان کاری غیرمنطقی، عبث و زاید است. متأسفانه طراحان محترم سؤال، بدون در نظر گرفتن اصول و موازین در طرح سؤالات آزمون‌های سراسری، در آزمون امسال نیز با حذف سؤال مربوط به مبحث «تاریخ ادبیات» و در عوض، جایگزین کردن چنین سؤالی - که می‌توان آن را سؤالی «من‌درآوردی» و «غیراصولی» قلمداد کرد - دانش‌آموزان را با چالش بسیار روبه‌رو ساخته‌اند که در نوع خود، جای بسی تأسف و تأمل دارد!!! (فارسی ۲- درس ۱ و ۲- حفظ شعر)

۸. گزینه ۱

بدون تغییر

تشبیه (اضافه تشبیهی): ۱- تیر ستم (مشبه: ستم / مشبه‌به: تیر)

۲- تیغ جفا (مشبه: جفا / مشبه‌به: تیغ) ← ۲ تشبیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

در سایر ابیات، ۳ تشبیه به کار رفته است: بدین صورت:

گزینه ۲: تشبیه (اضافه تشبیهی): ۱- چمنِ حُسن (مشبه: حُسن / مشبه‌به: چمن)

۲- چمنِ لطافت (مشبه: لطافت / مشبه‌به: چمن) ۳- گلستانِ وصال (مشبه: وصال / مشبه‌به: گلستان)

گزینه ۳: تشبیه: ۱- زلفِ لیلی صفت (تشبیه «زلف معشوق» به «زلف لیلی»)

۲- زلفِ لیلی صفت دام دل مجنون است. (تشبیه «زلف لیلی صفت معشوق» به «دام دل مجنون»)

۳- دانه خال (اضافه تشبیهی ← مشبه: خال / مشبه‌به: دانه)

گزینه ۴: تشبیه: ۱- زلفِ شبرنگ تو (تشبیه «زلف معشوق» به «شب» از نظر دارا بودن رنگ سیاه) ۲- سر تا پایم را همچون شمع، آتش سودا گرفت.

(مشبه: سر تا پای شاعر / مشبه‌به: شمع / ادات تشبیه: همچون / وجه‌شبه: آتش گرفتن) ۳- آتش سودا (اضافه تشبیهی ← مشبه: سودا / مشبه‌به: آتش)

دقت کنیم! در مصراع دوم بیت گزینه ۴ «واژه «سواد»، شکل غلط و نادرستی از واژه «سودا» است که متأسفانه به‌دلیل بی‌دقتی و سهل‌انگاری زایدالوصف طراحان محترم سؤال و گروه ویراستاری آنان، به شکل «سواد» در صورت سؤال ثبت و ضبط شده و از آن‌جا که واژه «سواد» به هیچ‌عنوان در ترکیب «آتش سودا»، اضافه تشبیهی (تشبیه) نمی‌سازد، بی‌گمان دانش‌آموزان عزیز در پاسخ به این سؤال، با مشکل و چالش جدی روبه‌رو بوده‌اند. گفتنی است که وجود چنین غلط‌هایی که ناشی از بی‌دقتی طراحان محترم در شکل املائی و ثبت و ضبط واژه‌هاست، متأسفانه در آزمون‌های سراسری بسیار رایج و امری طبیعی است (!!!)

و هر ساله نیز، در آزمون‌های درس ادبیات تمامی گروه‌های آزمایشی دیده می‌شود. جَل الخالق!!!!!!

(ترکیبی-آرپه‌های ادبی)

۹. گزینه ۴

بدون تغییر

حَسَن تعلیل: از نظر شاعر، دلیل تابان بودن و نورافشانی خورشید (مهر)، وجود چهره درخشان معشوق است: به عبارتی خورشید، درخشندگی و تابندگی خود را از فروغ چهره معشوق شاعر به وام گرفته است. علاوه بر این، از نظر شاعر، دلیل خوشگوار بودن شراب نیز، «لب شکربار و شیرین معشوق» است: به عبارتی، شراب، خوشگواری خود را از لب شکربار معشوق شاعر به وام گرفته است. / ایهام: - [واژه «مهر» صرفاً در معنای «خورشید» به کار رفته: بنابراین وجود آن در این بیت، آرایه «ایهام» پدید نمی‌آورد.]

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: استعاره: ۱- موج حلاوت: استعاره مکتبه (اضافه استعاری)

۲- سوختن دل مرغان: این که دل مرغان همچون دل آدمی بسوزد، استعاره مکتبه و تشخیص است. / مجاز: «چمن» مجازاً به معنی «باغ»

گزینه ۲: جناس ناقص (ناهمسان): «ذر، بر» (آغوش، بغل): «را، با»: «که، به» / کنایه: ۱- «کوتاه‌دستی» کنایه از «عجز و ناتوانی» ۲- «در تاب بودن» کنایه از «خشمگین بودن، در جوش و اضطراب و عصبانیت بودن»

بررسی سایر گزینه‌ها،

گزینه «۱»: ممیز ← — / نقش تبعی ← معطوف: ۱- بتخانه (معطوف برای «کعبه») ۲- مقصود (معطوف برای «مقصد»)

گزینه «۲»: ممیز ← — / نقش تبعی ← تکرار: ۱- «نیاز» در مصراع اول (← نیاز است نیاز) ۲- «عتاب» در مصراع دوم (← عتاب است عتاب)

گزینه «۳»: ممیز ← — / نقش تبعی ← — / واژه‌های «یک» و «هزار» در گروه‌های اسمی «یک لحظه» و «هزار ناوک»، به ترتیب، صفت شمارشی پیشین (وابسته پیشین) برای هسته‌های گروه اسمی خود (لحظه، ناوک) است. [ترکیبی - دستور زبان فارسی]

۱۳. گزینه «۳» بدون تغییر

ساختار قافیه: ظلمانی (صفت نسبی) ← ظلم + پسوند «انی»

بررسی ساختار قافیه در سایر گزینه‌ها، در ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، قافیه با پسوند «ی» همراه شده است: بدین صورت:

گزینه «۱»: تن آسانی ← تن آسان + پسوند «ی»

گزینه «۲»: ویرانی ← ویران + پسوند «ی»

گزینه «۴»: قربانی ← قربان + پسوند «ی»

[فارسی ۲ - درس ۱۱ - دستور زبان فارسی]

۱۴. گزینه «۳» بدون تغییر

ترتیب درست اجزای جمله در صورت سؤال چنین است: «ت (= تو) [را] سرو و مه نخوانم»

نقش دستوری واژه‌ها: ت (= تو): مفعول / سرو: مسند

ترتیب درست اجزای جمله در گزینه «۳»: «ت (= تو) [را] زندانی کنند»

نقش دستوری واژه‌ها: ت (= تو): مفعول / زندانی: مسند

توجه: «نخوانم» در مصراع صورت سؤال، به معنای «نمی‌پندارم، نمی‌دانم، به شمار نمی‌آورم» (از مصدر «خواندن» پنداشتن، دانستن، به شمار آوردن) و یک فعل «گذرا به مفعول و مسند» است؛ بنابراین جمله به کاررفته در این مصراع (یعنی «سرو و مهت نخوانم») نیز یک جمله چهارجزئی با مفعول و مسند (نهاد + مفعول + مسند + فعل) است - که البته از نظر ساختار و اجزا کاملاً با مصراع گزینه «۳» یکسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

گزینه «۴»: ... آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه ← ۱. آگه نیستی: جمله سه‌جزئی با مسند (آگه: مسند) ۲. که کلاه از سرت درافتاد: جمله دوجزئی (ت: مضاف‌الیه)

دقت کنیم! متأسفانه طراحان محترم سؤال فراموش کرده‌اند که در گزینه‌های «۱» و «۲» نیز زیر لغات موردنظر خود خط بکشند و نقش دستوری آن‌ها را مورد سؤال قرار دهند. البته - چنانکه قبلاً نیز بارها و بارها گفته‌ایم - چنین بی‌دقتی‌ها و سهل‌انگاری‌هایی در طرح سؤالات درس ادبیات در آزمون‌های سراسری، امری رایج و طبیعی است و اینکه تکرار چنین خطاهایی تا کی ادامه دارد، بر ما هم پوشیده است!!!

[ترکیبی - دستور زبان فارسی]

۱۵. گزینه «۴» بدون تغییر

بررسی مصراع‌ها،

مصراع «الف»: دانسته: صفت مفعولی (دانست + ه)

مصراع «ب»: چاره‌ساز: صفت فاعلی (چاره + ساز)

مصراع «ج»: مردانه: صفت نسبی (مرد + انه)

مصراع «د»: دیدنی: صفت لیاقت (دیدن + «ی» لیاقت)

[فارسی ۲ - درس ۱۱ - دستور زبان فارسی]

گزینه «۳»: استعاره: «دون پرور بودن گیتی» و اینکه گیتی (روزگار) انسان دون و پست پرورش دهد، استعاره مکتبه و تشخیص است. / پارادوکس (متناقض‌نما): «در عین گدایی، گنج سلطانی به دست داشتن و ثروتمند بودن» پارادوکس است.

[ترکیبی - آرایه‌های ادبی]

۱۰. گزینه «۳» بدون تغییر

دقت کنیم! گزینه «۳» را صرفاً بر اساس نظر سازمان سنجش و طراح محترم به‌عنوان گزینه درست و پاسخ انتخاب کرده‌ایم: در حالی که قطعاً گزینه «۴» پاسخ درست این سؤال است: زیرا در تمامی ابیات، آرایه «ایهام تناسب» دیده می‌شود: بدین صورت:

بررسی آرایه‌های موردنظر در ابیات،

بیت «الف»: ایهام تناسب: کمین: ۱- کمینه، کم‌ارزش‌ترین (معنای اصلی) ۲- کمین کردن (معنای غیراصولی: تناسب با «آهو، شیر، نخجیر (شکار)»)

بیت «ب»: ایهام تناسب: مردم: ۱- مردمان، انسان‌ها (معنای اصلی) ۲- مردمک چشم (معنای غیراصولی: تناسب با «چشم»)

بیت «ج»: ایهام تناسب: مهر: ۱- خورشید (معنای اصلی) ۲- عشق، مهربانی و محبت (معنای غیراصولی: تناسب با «عشق») / ماه: ۱- استعاره مصرحه از «مешوق» (معنای اصلی) ۲- ماه آسمان، قمر (معنای غیراصولی: تناسب با «مهر، فروغ، طلعت، تابش»)

بیت «د»: ایهام تناسب: مهر: ۱- عشق، مهربانی و محبت (معنای اصلی) ۲- خورشید (معنای غیراصولی: تناسب با «مه (در واژه «مهوش»)»)

بیت «ه»: ایهام تناسب: چنگ: ۱- نوعی ساز و آلت موسیقی (معنای اصلی) ۲- پنجه دست، انگشتان (معنای غیراصولی: تناسب با «گوش، دست») / مزن: ۱- ضربه نزدن، نکوب، گتک نزن (معنای اصلی) ۲- نواختن (معنای غیراصولی: تناسب با «چنگ»)

به نظر می‌رسد که طراح محترم سؤال در نهایت بی‌دقتی، متوجه «ایهام تناسب» لطیف به‌کاررفته در بیت «د» نشده و این بیت را فاقد آرایه «ایهام تناسب» پنداشته است!!!

[فارسی ۱ - درس ۶ - آرایه‌های ادبی]

۱۱. گزینه «۱» بدون تغییر

بررسی ابیات،

بیت «د»: حُسن تعلیل: از نظر شاعر، دلیل برخاستن صدا از سپندی (سپندی) که در حال سوختن است و نیز پریدن آن از روی آتش، ناله سر دادن سپند به‌سبب دیدن چهره آتشین (درخشنده و تابناک) معشوق است. بیت «ه»: استعاره: نسبت دادن «کزی» (ناراستی) و نیز «آغوش» به «گل»، استعاره مکتبه و تشخیص است.

بیت «ج»: کنایه: ۱- «زیر پا را دیدن» کنایه از «توجه کردن به افراد فرودست» ۲- «چشم از چیزی برنداشتن» کنایه از «توجه تام و تمام به چیزی داشتن» بیت «ب»: تشبیه: روی گندم‌گون (مشبه: روی (چهره و رخسار) / مشبه‌به: گندم / ادات تشبیه: گون)

بیت «الف»: اسلوب معادله: مصراع دوم، در حکم معادل و مصداقی برای مصراع اول است: به این صورت: «نامه دل از (به‌واسطه) اشک ندامت، سفید می‌شود: (همان‌طور که) صبح از اخترفشانی، پاک‌دامن می‌شود.» [معادله‌ها: نامه دل = صبح / اشک ندامت ریختن = اخترفشانی / سفید شدن = پاک‌دامن شدن]

[ترکیبی - آرایه‌های ادبی]

۱۲. گزینه «۴» بدون تغییر

بررسی ممیز و «نقش‌های تبعی» در گروه‌های اسمی:

ممیز: ۱- صدرشته گهر ← گهر: هسته / ضد: وابسته پیشین / رشته: وابسته وابسته (ممیز) ۲- صدگونه دوا ← دوا: هسته / ضد: وابسته پیشین / گونه: وابسته وابسته (ممیز)

نقش‌های تبعی: «گهر» در مصراع اول (← گهر بود گهر) و «دوا» در مصراع دوم (← دوا بود دوا)، دارای نقش تبعی «تکرار» است.

۲۰. گزینه ۱ بدون تغییر
مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۱، لزوم سعی و تلاش برای رسیدن به مقصود: توصیه به تلاش و کوشش و نغی ایستادن از حرکت و تلاش (معادل ضرب‌المثل معروف «از تو حرکت، از خدا برکت»)

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها
 گزینه ۲: لزوم یاد کردن از خدا در انجام امور، کارها را با نام و یاد خدا آغاز کردن
 گزینه ۳: آگاه بودن خداوند از حاجت و نیاز بندگان: نکوهش تمتا و درخواست از درگاه خداوند (خداوند حاجت و نیاز بندگان را می‌داند و نیازی به تمتا و درخواست از درگاه او نیست). ۲- کریم و بخشنده بودن خداوند: بیان گرم و بخشش فراگیر خداوند
 گزینه ۴: لزوم همراه شدن با مردان خدا و یاری گرفتن از آنان برای رسیدن به مقصود (فارسی ۲- درس ۶- مفهوم و قرابت معنایی)

۲۱. گزینه ۳ بدون تغییر
مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۳، توصیه به ایثار و فداکاری و از خودگذشتگی: دیگران را بر خود ترجیح دادن و مقدم شمردن: آسایش و آرامش یاران را بر آسایش خود ترجیح دادن

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها
 گزینه ۱: کسی شایسته دوستی است که در سختی‌ها و گرفتاری‌ها یاری‌گر انسان باشد و نغی به انسان برساند.
 گزینه ۲: دوستان حقیقی در هنگام سختی‌ها (روزگار سختی) و خوشی شناخته می‌شوند.
 گزینه ۴: توصیه به جوانمردی و صداقت در راه دوستی: گله و شکایت از همنشینی کردن با دشمنان و بدخواهان: نکوهش خیانت در حق دوستان خود و شاد کردن دشمن آنان (دشمن کامی) (فارسی ۲- درس ۱۵- مفهوم و قرابت معنایی)

۲۲. گزینه ۲ بدون تغییر
مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه ۲، نهاده شدن بار امانت الهی (عشق) بر دوش انسان و عدم پذیرش آن از سوی دیگر موجودات
بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها
 گزینه ۱: طلب لطف و عنایت از جانب معشوق: گله و شکایت از بی‌وفایی یار و بی‌توجهی‌اش به عاشق
 گزینه ۳: نغی و نکوهش منت نهادن بر دیگران در انجام امور
 گزینه ۴: ۱- عاشق، همه نیاز است و معشوق، همه ناز: نیازمندی عاشق به معشوق در عین بی‌نیازی و استغنا و ناز کردن معشوق ۲- ناز کردن معشوق، برای عاشق جذاب و دلنشین است. (فارسی ۲- درس ۷- مفهوم و قرابت معنایی)

۲۳. گزینه ۱ بدون تغییر
مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۱، لازمه سخن گفتن گوینده، وجود شنونده مشتاق است: وجود شنونده (مستمع) مشتاق، انگیزه گوینده را برای سخن گفتن افزایش می‌دهد: تا شنونده مشتاق وجود نداشته باشد، گوینده انگیزه‌ای برای گفتن ندارد.

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها
 گزینه ۲: توصیه به خاموشی و سکوت (سخن نگفتن)
 گزینه ۳: توصیه به «بیان سخنان ارزشمند و پرمعنا: با تسلط و مهارت سخن گفتن»
 گزینه ۴: لزوم اندیشیدن پیش از سخن گفتن (یادآور ضرب‌المثل معروف «اول اندیشه، وانگهی گفتار»)

۲۴. گزینه ۴ بدون تغییر
مفهوم بیت، غیرت فراوان عاشق نسبت به معشوق: بر سر زبان افتادن نام معشوق مایه رنجش و آزار عاشق غیرتمند است.
مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها، ناتوانی انسان از درک و وصف خداوند: عقل و فهم آدمی از شناخت خداوند و درک و وصف او: وصف معشوق (خدا) در کلام و بیان و قوه درک آدمی نمی‌گنجد. (فارسی ۱- ستایش- مفهوم و قرابت معنایی)

۱۶. گزینه ۳ بدون تغییر
 در عبارت سؤال، جمله چهارجزئی با معقول و مستند: نهاد + معقول + مستند + فعل» به کار نرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها
 گزینه ۱: فعل‌های عبارت: ۱- گریه کنی (مضارع التزامی) ۲- ندیده‌ای (ماضی نقلی) ۳- نمی‌بینی (مضارع اخباری) ۴- است (فعل اسنادی) ۵- هیاهو می‌کند (مضارع اخباری) ۶- می‌خواند (مضارع اخباری)
 گزینه ۲: پیوندهای وابسته‌ساز: «که، اگر» / پیوندهای هم‌پایه‌ساز: «و»
 گزینه ۴: جمله غیرساده و مرکب:
 گریه کنی اگر که آفتاب را ندیده‌ای، ستاره‌ها را هم نمی‌بینی.
 جمله وابسته (پیرو) جمله هسته (پایه)

جمله‌های ساده: ۱- ماهی در آب خاموش است ← جمله سه‌جزئی با مستند (ماهی: نهاد / خاموش: مستند / است: فعل اسنادی) ۲- چارپا روی خاک هیاهو می‌کند ← جمله دوجزئی با نهاد و فعل (چارپا: نهاد / هیاهو می‌کند: فعل مرکب) ۳- پرنده در آسمان آواز می‌خواند ← جمله سه‌جزئی با معقول (پرنده: نهاد / آواز: معقول / می‌خواند: فعل)

یادآوری: جمله ساده: جمله‌ای است که یک فعل دارد. / جمله غیرساده (مرکب): جمله‌ای است که بیش از یک فعل دارد: در واقع، این جمله شامل دو جمله است که از نظر معنایی به یکدیگر وابسته‌اند، به طوری که یکی از جمله‌ها بدون دیگری ناقص است. «جمله مرکب» معمولاً از یک جمله پایه (هسته) و یک یا چند جمله پیرو (وابسته) تشکیل می‌شود. بخشی از جمله مرکب که پیوند وابسته‌ساز ندارد، جمله پایه (هسته) است. / «پیوندهای وابسته‌ساز»، همراه با جمله‌های وابسته به کار می‌روند. مهم‌ترین پیوندهای وابسته‌ساز: «که، تا، چون، اگر، زیرا، برای، این‌که، به طوری که، هنگامی که، همین‌که، با این‌که، گرچه و...» / پیوندهای هم‌پایه‌ساز: بین دو جمله هم‌پایه و مستقل از هم به کار می‌روند. مهم‌ترین پیوندهای هم‌پایه‌ساز: «افا، ولی، و، یا» (ترکیبی- دستور زبان فارسی)

۱۷. گزینه ۱ بدون تغییر
 بیت مطرح شده در این گزینه، بیانگر زمینه «قهرمانی و حماسی» است.
بررسی سایر گزینه‌ها
 ابیات مطرح‌شده در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» بیانگر «زمینه ملی» در حماسه است. (فارسی ۱ و ۲- درس ۱۲- مفهوم و قرابت معنایی)

۱۸. گزینه ۲ بدون تغییر
مفهوم مشترک ابیات «الف»، «ب» و «د»: عمل هرکس بر اساس سرشت و قابلیت ذاتی اوست.

مفهوم بیت «ج»: وابستگی و تعلق داشتن به دنیا: نکوهش پای‌بست بودن به دنیا: توصیه به دل‌کندن از دنیا و تعلقات دنیایی (فارسی ۱- درس ۱۴- مفهوم و قرابت معنایی)

۱۹. گزینه ۴ بدون تغییر
مفهوم بیت، بیان غم و اندوه ناشی از زندگی و ملول بودن از ایام عمر: همراه بودن زندگی دنیایی با غم و اندوه [غم] در این بیت به معنی «غم و اندوه و رنج و ملالت» و در مفهوم منفی و آزاردهنده‌اش به کار رفته است.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها، غم‌پرستی در عشق: ارزشمندی غم عشق [غم] در این ابیات، به معنی «غم ناشی از عشق به معشوق» است و در مفهوم مثبت و خوشایند خود به کار رفته است: دقیقاً مصداق و معادل این بیت زیباست:
 «غم تو را به نشاط جهان نخواهم داد/ من این خریده خود را به هیچ نفروشم» (فارسی ۱- درس ۷- مفهوم و قرابت معنایی)

۳۴. گزینه ۱ بدون تغییر

بررسی سایر گزینه‌ها، گزینه «۲»: «سنة أهداف: شش گل»، «ثلاثة: سه»
گزینه «۳»: «ثلاث جوائز: سه جایزه»

گزینه «۴»: «جائزة واحدة: یک جایزه» (عربی ۱-درس ۲-ترجمه)

۳۵. گزینه ۱ بدون تغییر

«دانش آموزی» نکره است (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)، «درس» مفرد است (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)، در گزینه‌های «۳» و «۴» «هو» اضافی است، «در کلاس» برای قسمت دوم جمله است نه قسمت اول (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

(عربی ۲-درس ۴-تعریب)

ترجمه متن

اگر تصمیم بگیریم که اراده خود را قوی گردانیم: پس تخیل (تصور کردن)، اگرچه گاهی اوقات سخت است ولی وسیله‌ای فعال در راه تحقق آن است: پس به طور مثال هرگاه انسان بخواهد که خیال کند که در ساحل دریا استراحت می‌کند، این (کار) اضطرابی که در اوست را کم می‌کند. همچنین در این زمینه استفاده از خطاها و نادیده گرفتن آن‌ها ممکن است ولی به شکل صحیح، بنابراین چشم‌پوشی از آن در بعضی اوقات امکان دارد تا از نو با اراده‌ای قوی‌تر به کار بازگردد.

تأکید می‌شود که عادات خوب اراده را قوی می‌کند اگر منظم باشد هر چند که کوچک باشند و عامل دیگر تعیین کردن جایزه بعد از انجام کار است به شرط درستی و خوبی کارش: برای این که آن از جهتی سبب می‌شود که شخص خستگی و تلاشی را که هنگام انجام آن صرف کرده است فراموش کند و از جهت دیگر موجب تشویق او بر کار می‌شود.

۳۶. گزینه ۴ بدون تغییر

کدام موضوع در متن ذکر نشده است:

ترجمه گزینه‌ها، گزینه «۱»: اثر عادات نیکو در انسان!

گزینه «۲»: فایده چشم‌پوشی از بعضی از اشتباهات!

گزینه «۳»: تأثیر نیروی خیال در ایجاد آرامش در انسان!

گزینه «۴»: آموزش دیگران و اثر آن در راه دستیابی به موفقیت!

(درک مطلب)

۳۷. گزینه ۲ بدون تغییر

صحیح را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها، گزینه «۱»: اگر انسان اراده‌ای قوی داشته باشد، به کارهای کوچک و رعایت نظم در آن‌ها توجه نمی‌کند.

گزینه «۲»: رعایت ترتیب و دوری از پراکنده کاری، شخصیت انسان را در زمینه اراده بالا می‌برد.

گزینه «۳»: ما باید همه اشتباهات خود را ببخشیم و دردهایش را فراموش کنیم تا از نو کار انجام دهیم (اقدام به کار کنیم).

گزینه «۴»: تعیین جایزه مهم‌ترین وسیله برای دستیابی به اراده‌ای قوی است.

(درک مطلب)

۳۸. گزینه ۱ بدون تغییر

نادرست را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها

گزینه «۱»: تقویت خیال در راه محقق شدن اراده قوی برای مردم کفایت می‌کند.
گزینه «۲»: اراده قوی با برگزیدن یک راه و یک عمل حاصل نمی‌شود.

گزینه «۳»: از ابزار مفید برای دست‌یابی به اراده‌ای قوی تصور محقق شدن آن چیزی است که می‌خواهیم.

گزینه «۴»: همه مردم نمی‌توانند که کارها و حالاتی را که از شدت اضطرابشان کم می‌کند تصور کنند.

(درک مطلب)

۲۵. گزینه ۲ بدون تغییر

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۲»: تأکید بر رازداری عاشقانه و خاموشی عارفانه: لزوم پنهان کردن اسرار عشق

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها

گزینه «۱»: از خودی خود شدن عاشق با دیدن معشوق (وارد شدن به کوی عشق)
گزینه «۳»: ۱- توصیه به خاموشی و سکوت ۲- لزوم انزوا، عزلت و خلوت‌گزینی برای در امان ماندن از آسیب دیگران

گزینه «۴»: فنای عارفانه: سفارش به ترک وجود مادی برای رسیدن به مقصود و محبوب: از خودگذشتن و فانی کردن خود در راه عشق

(فارسی ۳-درس ۱- مفهوم و قرابت معنایی)

زبان عربی
۲۶. گزینه ۳ بدون تغییر

«خیر» مفرد است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)، «لأنفسکم: برای خودتان» (رد گزینه‌های «۱» و «۴»).

۲۷. گزینه ۱ بدون تغییر

«مظلوم» نکره است (رد سایر گزینه‌ها)، «تستطیع» و «تفقد» مضارع هستند (رد گزینه «۲»)، در گزینه «۳» در دستان تو است» اضافی می‌باشد. در گزینه «۴» «دوست داری» اضافه است.

۲۸. گزینه ۴ بدون تغییر

«أرشدت» فعل ماضی است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)، «الخیر» مصدر است نه اسم تفضیل (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)، «الموعظة» معرفه است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)، «سبیل» مفرد است (رد گزینه «۳»).

۲۹. گزینه ۴ بدون تغییر

«لا یرضی: راضی نمی‌شود» مضارع است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)، «یرضی: خشنود می‌سازد» (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)، «سبب» مضارع است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»).

۳۰. گزینه ۳ بدون تغییر

در گزینه «۱» «این» اضافی است و «سهلة» صفت نیست اما به صورت صفت ترجمه شده. «نجد: بیابیم» (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)، در گزینه «۲» «این» وسط جمله ترجمه شده که غلط است. در گزینه «۴» «تتجلی» که مضارع است به صورت ماضی ترجمه شده، ضمناً «آن راه‌ها» اضافی است. «حیاتنا: زندگیمان» (رد گزینه‌های «۱» و «۲»).

۳۱. گزینه ۴ بدون تغییر

«لا یحزن» فعل نهی است و به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)، «عتی: درباره من» (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)، «و أنا أعلم» جمله حالیه است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»).

۳۲. گزینه ۳ بدون تغییر

«کثیرة» خبر است نه صفت (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)، «هناک» در گزینه «۱» ترجمه نشده ضمناً «البحار» و «عیون» جمع هستند (رد گزینه «۱»)، «المضى» در گزینه «۲» ترجمه نشده. در گزینه «۴» «أسماکاً» با «در» ترجمه شده است.

۳۳. گزینه ۲ بدون تغییر

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها

گزینه «۱»: گذر سال‌های عمر چقدر سریع است درحالی که ما در غفلت هستیم!

گزینه «۳»: انسان چیزهایی می‌سازد که تاریکی را به روشنایی تبدیل می‌کند!
گزینه «۴»: ترشح کردن مایع پاک‌کننده از زبان گربه آن را حیوانی خاص قرار می‌دهد!

(ترجمه)

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱. گزینه «۴» بدون تغییر

بعد روحانی (غیر جسمانی، مجرد) انسان، عامل کسب فضایل و خوبی‌ها یا رذایل و زشتی‌های اخلاقی است. این بُعد وجودی، با کسب فضایل به مقام قرب الهی می‌رسد و اگر روح به رذایل اخلاقی تن دهد، تا اعماق جهنم سقوط خواهد کرد و در واقع تن دادن به رذایل اخلاقی موجب سقوط بُعد غیر جسمانی (روح) انسان و از دست رفتن سرمایه‌های ارزشمندش می‌شود. (دینی ۱-درس ۳)

۵۲. گزینه «۱» بدون تغییر

حدیث شریف پیامبر ﷺ: «الناس نیامَ فإذا ماتوا انتبهوا: مردم [در این دنیا خوابند]، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند.» با آیه شریفه «حتی إذا جاء أخذهم الموت قال رب ارجعون...»: «آنگاه که مرگ یکی از آن‌ها فرا می‌رسد می‌گوید: پروردگارا! مرا بازگردانید...» هم مفهوم است. چرا که هر دو در مورد افزایش آگاهی‌های انسان پس از مرگ می‌باشند. حدیث شریف بیانگر بیداری حقیقی انسان پس از مرگ و در حقیقت افزایش آگاهی‌های او به سبب جداسدن روح نامحدود از قفس جسم و تن است و آیه نیز با بیان مکالمه انسان مُرده با خداوند، اشاره به امکان ارتباط با خدا و شنیدن پاسخ خداوند نموده که اینجا هم بیانگر افزایش آگاهی انسان پس از مرگ اوست. پیامبر اکرم ﷺ باهوش‌ترین مؤمنان را این‌گونه معرفی می‌فرماید: «آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.»

بررسی سایر گزینه‌ها،

آیه‌ای که در گزینه‌های «۲» و «۳» آمده مربوط به دیدگاه متکران معاد است. بخش دوم گزینه‌های «۳» و «۴» مربوط به پیامدهای دیدگاه معتقدان به معاد می‌باشد و اصلاً حدیث نیست. (دینی ۱-درس ۴ و ۶)

۵۳. گزینه «۲» بدون تغییر

بر اساس آیه شریفه «قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت»: «آنگاه که مرگ یکی از آن‌ها فرا رسد می‌گوید: پروردگارا! مرا بازگردانید باشد که عمل صالح انجام دهم؛ آنچه را در گذشته ترک کرده‌ام.» این درخواست کافران و گناهکاران نشان‌دهنده «وجود شعور و آگاهی» پس از مرگ است. چرا که برعکس دنیا، پس از مرگ می‌توانند با خداوند مکالمه کنند و پاسخ خداوند را بشنوند!

بررسی سایر گزینه‌ها،

گزینه «۱»: بیانگر گرایش فطری انسان به خیر و نیکی و بیزاری فطری او از بدی و زشتی یکی از سرمایه‌های انسان است.

گزینه «۳»: بیانگر «حضور شاهدان و گواهان» و شهادت فرشتگان الهی است. گزینه «۴»: بیانگر پیامد دیدگاه معتقدان به معاد است. (دینی ۱-درس ۶)

۵۴. گزینه «۱» بدون تغییر

در روز قیامت گروهی از بدکاران برای نجات خود از مهلکه جهنم، سوگند دروغ یاد می‌کنند. در این هنگام خداوند بر دهان آن‌ها مهر خاموشی می‌زند و اعضا و جوارحشان بر علیه آن‌ها گواهی می‌دهند. بدکاران از مشاهده گواهی اعضای خویش به شگفت می‌آیند و خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش آمیز می‌گویند که چرا علیه ما شهادت می‌دهید؟ (دینی ۱-درس ۷)

۵۵. گزینه «۴» بدون تغییر

حدیث شریف پیامبر ﷺ که فرمودند: «الدُّنیا مزرعة الآخرة: دنیا کشتگاه آخرت است.» با آیه «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالِ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا»: «قطعاً کسانی که مال یتیمان را به ستم می‌خورند، جز این نیست که آتشی در شکم فرومی‌بزند و به زودی در آتشی فروزان درخواهند آمد» هم مفهوم است. این آیه به تجسم اعمال دنیایی انسان اشاره دارد که کسی که مال یتیمی را به ناحق تصاحب می‌کند، هنگامی که وارد جهان آخرت می‌شود و پرده‌ها کنار می‌رود، حقیقت و باطن عمل عیان می‌گردد و آتش از درون او زبانه می‌کشد؛ پس نتیجه می‌گیریم آنچه را که در دنیا کاشته است در آخرت برداشت می‌نماید.

توجه: آیه‌ای که در گزینه «۳» آمده مربوط به عالم برزخ است.

(دینی ۱-درس ۸)

۳۹. گزینه «۱» بدون تغییر

صحیح برای جای خالی را مشخص کن: برای دست‌یابی به اراده قوی واجب است

ترجمه گزینه‌ها، گزینه «۱»: که نیروی خیالمان را تقویت کنیم!

گزینه «۲»: این که کارهایی جدید در زندگی‌مان انجام دهیم!

گزینه «۳»: که بعد از انجام کارها جایزه‌ها را بگیریم!

گزینه «۴»: که بر خود سخت‌گیریم بلکه راه عطفوت بر آن را برگزینیم! (درک مطلب)

۴۰. گزینه «۲» بدون تغییر

«یتخيل» فعل مضارع از باب «تفعل» است نه «تفعیل».

(عربی ۱-درس ۳ و ۴-تجزیه و ترکیب)

۴۱. گزینه «۳» بدون تغییر

«يسبب» فعل مضارع از باب «تفعیل» است نه «تفعل».

(عربی ۱-درس ۳ و ۴-تجزیه و ترکیب)

۴۲. گزینه «۲» بدون تغییر

«أقوى» صفت برای «إرادة» است نه مضاف‌الیه. (عربی ۱-درس ۱-تجزیه و ترکیب)

۴۳. گزینه «۱» بدون تغییر

«تسعون» و «ثمانین» به صورت جمع مذکر (ون، ین) باید بیایند.

(عربی ۱-درس ۲-ضبط حرکات)

۴۴. گزینه «۴» بدون تغییر

«أظهر: آشکار کرد» ≠ «أضمر: پنهان کرد»

«المصلحين: اصلاح کنندگان»، ≠ «المفسدين: مفسدین»

بررسی سایر گزینه‌ها، گزینه «۱»: جمع «ذنب: دم» - أذنان (ذنوب: گناهان)

گزینه «۲»: مترادف «أقدام» - أرجل (رجال: مردان)

گزینه «۳»: مفرد «الرياح» - الريح (واژگان)

۴۵. گزینه «۳» بدون تغییر

«آلات» جمع مؤنث سالم است در سایر گزینه‌ها «الأبیات، أصوات، أوقات» جمع مکسر هستند.

۴۶. گزینه «۲» بدون تغییر

«أفلح: رستگار شد» فعل لازم است و به همراه نون وقایه نمی‌آید.

(عربی ۱-درس ۸-نون وقایه)

۴۷. گزینه «۳» بدون تغییر

«بئنی» در ریشه‌اش نون دارد (ب ی ن)

در سایر گزینه‌ها نون وقایه داریم:

«أرسلت + ن + ی»، «أعجب + ن + ی»، «بغدت + ن + ی» (عربی ۱-درس ۸-نون وقایه)

۴۸. گزینه «۳» بدون تغییر

بررسی سایر گزینه‌ها،

گزینه «۱»: «أَسْتَحْدِمُ» درست است ضمناً «الناس» فاعل است و باید حذف شود.

گزینه «۲»: «ابتعد: دور شد» لازم است و مجهول نمی‌شود.

گزینه «۴»: «تتعرض: در معرض... قرار می‌گیرد» لازم است و مجهول نمی‌شود.

(عربی ۱-درس ۷-فعل مجهول)

۴۹. گزینه «۲» بدون تغییر

«صدایت را به هر دلیلی بالا نبر هنگامی که با مادرت سخن می‌گویی» در این عبارت جمله وصفیه نداریم.

در سایر گزینه‌ها «عین، مواظ، کتاب» اسم‌های نکره و «تدور، یشیر، یحصی» جمله وصفیه هستند.

(عربی ۲-درس ۵-جمله وصفیه)

۵۰. گزینه «۴» بدون تغییر

برای منادا قرار دادن اسم «ال» دار باید قبل از آن «أيتها، أيتها» بیاید پس «یا أيتها الرحيم» درست است.

(عربی ۳-درس ۵-منادی)

۵۶. گزینه ۳ بدون تغییر

توکل کننده‌ای که اهل معرفت باشد، می‌داند که انسان باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش، از ابزار و اسباب بهره جوید؛ زیرا این ابزار و اسباب، بنابر حکمت الهی قرار داده شده و بی‌توجهی به آن‌ها، بی‌توجهی به حکمت و علم الهی است. انسان مؤمن باید بداند که توکل، جانشین تنبلی و نداشتن کاری افراد نیست بلکه کمک کننده و امیددهنده به کسی است که اهل همت، تعقل و پشتکار است.

(دینی ۱ - درس ۱۰)

۵۷. گزینه ۴ بدون تغییر

شرط اصلی دوستی با خدا عمل به دستورات خداوند که توسط پیامبر ﷺ ارسال شده است. آیه شریفه «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ» «بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید تا خدا دوستتان بدارد و گناهانتان را ببخشد» خصوصاً در عبارت «فاتبعونی» در مورد ضرورت تبعیت و پیروی از خداوند و پیامبر ﷺ و جانشینان ایشان (اهل بیت علیهم السلام) به این مسئله اشاره شده است.

(دینی ۱ - درس ۱۱)

۵۸. گزینه ۳ بدون تغییر

پیشوایان مذهب در آراستگی باطنی خود تلاش می‌کردند، یعنی آراسته به زیبایی‌های اخلاقی بودند و هم به آراستگی ظاهری خود توجه داشتند و مؤمنان را نیز به رعایت آن دعوت می‌کردند و آراستگی را از اخلاق مؤمنان می‌دانستند. (دینی ۱ - درس ۱۳)

۵۹. گزینه ۲ بدون تغییر

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخ‌گوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم. (دینی ۲ - درس ۱)

۶۰. گزینه ۳ بدون تغییر

به سبب ویژگی‌های مشترک (فطرت) خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است، برساند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ و ۲: بیانگر یکی از دلایل تجدید ادیان و تعدد پیامبران است! گزینه ۴: وجود دین امری فراتر از فضیلت‌های اخلاقی است و از طرفی خیرخواهی لزوماً در همه انسان‌ها مشترک نیست. آنچه مشترک است برخی تمایلات فطری است. (دینی ۲ - درس ۲)

۶۱. گزینه ۱ بدون تغییر

بر اساس آیه شریفه «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ» یا می‌گویند او (پیامبر) به دروغ، قرآن را به خدا نسبت داده است. بگو پس شما نیز سوره‌ای مانند آن بیاورید... با عبارت «فأتوا بسورة» دعوت به تحدی (مبارزه طلبی) نموده است و مخاطبان این دعوت نیز کسانی‌اند که به پیامبر ﷺ تهمت دروغ بستن بر خدا می‌زدند. (يقولون افتراه)

عجز و ناتوانی آنان در تحدی در آیه «لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيراً» «نمی‌توانند همانند آن را بیاورند، هر چند پشتیبان هم باشند» ذکر شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۲ و ۴: آیه «وَلَوْ كَانَ عِنْدَ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلافاً كَثِيراً» بیانگر اعجاز محتوایی قرآن، انسجام درونی در عین نزول تدریجی است.

گزینه‌های ۳ و ۴: آیه «أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ» بیانگر نتیجه تحدی است نه خود تحدی. (دینی ۲ - درس ۴)

۶۲. گزینه ۲ بدون تغییر

بر اساس آیه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»: «به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.» ثمره فرستادن کتاب و میزان، اقامه عدل و داد (لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ) می‌باشد. (دینی ۲ - درس ۵)

۶۳. گزینه ۳ بدون تغییر

یکی از وظایف پیامبر اسلام ﷺ و امامان معصومین علیهم السلام تعلیم و تبیین آیات قرآن کریم (مرجعیت دینی) بوده است تا مردم بتوانند به معارف بلند این کتاب آسمانی دست یابند و جزئیات احکام و قوانین را بفهمند و شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند. دقت کنید که مرجعیت دینی در حقیقت وظیفه پیامبر ﷺ و از قلمروهای رسالت ایشان است که پس از ایشان توسط امامان بزرگوار انجام می‌گردد. لازمه این جانشینی علم و عصمت کامل است. عصمت اهل بیت علیهم السلام در آیه «أَتَمَّا يَرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً» «خداوند اراده می‌کند که شما اهل بیت را از هرگونه پلیدی و ناپاکی دور گرداند و شما را کاملاً پاک و طاهر گرداند.» قابل دریافت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

آیه‌ای که در گزینه‌های ۱ و ۲ آمده، آیه ابلاغ است که این بخش از آیه مربوط به تضمین مصونیت جان پیامبر ﷺ توسط خداوند در برابر خطرهای احتمالی از ناحیه منافقان پس از اعلام جانشینی حضرت علی علیهم السلام می‌باشد. در گزینه‌های ۲ و ۴ چون نامی از پیامبر ﷺ نیامده است، غلط می‌باشد؛ زیرا بیان جزئیات احکام بر عهده پیامبر ﷺ و امامان معصومین علیهم السلام است. (دینی ۲ - درس ۵ و ۷)

۶۴. گزینه ۲ بدون تغییر

ترجمه آیه: «و محمد ﷺ تنها یک فرستاده است که پیش از او نیز فرستادگانی بودند. آیا اگر او بمیرد یا کشته شود، شما به گذشته‌های (جاهلی) خود بازمی‌گردید؟ و هر کس به گذشته‌اش برگردد به خداوند هیچ زبانی نمی‌رساند.» عبارت «أفان مات أو قتل...» در این آیه بیانگر این حقیقت است که ایمان افراد تنها تا زمانی است که پیامبر ﷺ زنده است و پس از رحلت پیامبر ﷺ، ایشان نیز ایمانشان را از دست خواهند داد و به عاقبت شوم بازگشت به جاهلیت (انقلابت علی عقبایکم) دچار خواهند شد. (دینی ۲ - درس ۹)

۶۵. گزینه ۳ بدون تغییر

امیرالمؤمنین علی علیهم السلام برای غلبه بر اوضاع و احوال نابسامان پس از خود و آگاه کردن مردم این گونه راه‌حل نهایی را ترسیم می‌نمایند: «پس همه این‌ها را از اهلش طلب کنید آنان‌اند که نظر دادن و حکم کردنشان، نشان‌دهنده دانش آن‌هاست. آنان هرگز با دین مخالفت نمی‌کنند و در دین اختلاف ندارند.» (دینی ۲ - درس ۱۰)

۶۶. گزینه ۲ بدون تغییر

در روایت شریف نبوی این گونه آمده است: «مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مَيْتَةً جَاهِلِيَّةً: کسی که بمیرد و امام زمان خود را نشناخته باشد به مرگ جاهلی مرده است.» پس این حدیث در مورد نشناختن امام یعنی نداشتن معرفت به اوست نه پیروی نکردن از امام! از راه‌های معرفت به امام، شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی، آشنایی با شیوه حکومت‌داری ایشان به هنگام ظهور و... است. (دینی ۲ - درس ۱۳)

۶۷. گزینه ۱ بدون تغییر

اینکه «موجودات جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند هستند و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود»، به نیازمندی در بقا اشاره دارد که بیت «ما که باشیم ای تو ما را جان جان / تا که ما باشیم با تو در میان» نیز در تبیین این موضوع آمده است.

«با تو در میان» به این معناست که اگر خداوند نباشد، بقا و ماندگاری و استمرار ما نیز از بین می‌رود. پس اگر وجود داریم به یمن وجود اوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: این بیت پیامد توحید عملی در بعد فردی است.

گزینه ۳: این بیت بیانگر افزایش معرفت یکی از راه‌های تقویت اخلاص می‌باشد. گزینه ۴: به موضوع تسویف در انجام توبه که یکی از حیل‌های شیطان است اشاره دارد. (دینی ۲ - درس ۱)

۷۴. گزینه ۴ بدون تغییر

قرآن کریم، رمز سعادت و رستگاری ما را تزکیه نفس دانسته و می فرماید: «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا»: «به یقین هر کس خود را تزکیه کرد، رستگار شد.» تزکیه نفس زمانی اتفاق می افتد که نفس ما از آلودگی ها پاک شود. این کار با توبه از گناهان آغاز می شود.

عمل به آیه «لَا تَقْتُلُوا مَنْ زَكَاةً إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا»: «از رحمت خدا ناامید نشوید چرا که خداوند همه گناهان را می آمرزد» موجب تحقق تزکیه نفس خواهد شد. (دینی ۳-درس ۸ و ۹)

۷۵. گزینه ۱ بدون تغییر

معیار اول و دوم تمدن اسلامی توحیدمحوری و آخرت گرایی است. در آیه شریفه «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا»: «خداوند که هیچ معبودی جز او نیست قطعاً همه شما را در روز قیامت جمع می کند که هیچ شکّی در آن نیست و چه کسی از خدا راستگوتر است؟» عبارت «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ» بیانگر توحیدمحوری و عبارت «لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ» بیانگر آخرت گرایی است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۲: این آیه درباره تعقل و خردورزی است.

گزینه ۳: این آیه درباره عدالت محوری است.

گزینه ۴: این آیه درباره تبیین جایگاه خانواده و احیای منزلت زن است.

(دینی ۳-درس ۱۰)

زبان انگلیسی

۷۶. گزینه ۴ بدون تغییر

وای! به قیمت ها نگاه کن! ما نمی توانستیم هیچ چیز بخریم اگر درآمد بالایی نداشتیم.

نکته: ← طبق ساختار شرطی نوع دوم:

گذشته ساده
if
+... ریشه فعل + would/could + فاعل
جواب شرط

(زبان ۳-درس ۲)

۷۷. گزینه ۳ بدون تغییر

او در حدّ برخی دوستان من پُر حرف نیست، ولی آنچه که می گوید معمولاً از آنچه که شما می شنوید اصالت بیشتری دارد.

از آن جایی که در این جمله مقایسه صورت گرفته، صفت ساده "talkative" نمی تواند پاسخ صحیح باشد و البته با توجه به مفهوم جمله، صفت تساوی (as صفت as) تنها گزینه صحیح خواهد بود. (زبان ۱-درس ۲)

۷۸. گزینه ۲ بدون تغییر

حدود ۳۵۰ گونه کوسه وجود دارد (There are) و اگر چه همه آنها گوشت خوار هستند، فقط چندگونه از آنها به انسان ها حمله می کنند. ترکیب "There are" به معنای «وجود داشتن» است که البته در بخش های مختلف کتب درسی تان از جمله صفحه «۱۸» و «۱» به کار رفته است.

(زبان ۱-درس ۱)

۷۹. گزینه ۴ بدون تغییر

این پرندۀ آبی شرقی توسط بسیاری از پرندۀ شناسان به عنوان جذاب ترین پرندۀ موجی این قاره در نظر گرفته می شود.

با توجه به معنای جمله، به شکل مجهول فعل احتیاج داریم، (Be+p.p) یعنی گزینه های «۲» و «۴» که معلوم هستند رد می شوند: از آنجایی که مقایسه این پرندۀ با سایر پرندگان صورت گرفته، صفت عالی مورد نیاز هست (رد گزینه ۱).

توجه: کلید اولیه سازمان سنجش برای این تست گزینه «۴» را ارائه داده است، در صورتی که با توجه به معنای جمله، به شکل مجهول فعل احتیاج داریم و قطعاً گزینه «۳» پاسخ صحیح خواهد بود. (زبان ۱-درس ۲)

۶۸. گزینه ۲ بدون تغییر

از آنجا که خداوند تنها خالق جهان است (توحید در خالقیت) پس تنها مالک جهان نیز هست: بنابراین توحید در مالکیت معلول توحید در خالقیت است و پس از پذیرش توحید در خالقیت، یعنی مفهوم آیه «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ»: «خداوند، آفریننده هر چیزی است». پیام موجود در آیه شریفه «وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»: «و هر آنچه در آسمان ها و زمین است، از آن خداست» یعنی توحید در مالکیت تحقق می یابد. (دینی ۳-درس ۲)

۶۹. گزینه ۴ بدون تغییر

بر اساس آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»: «ای کسانی که ایمان آورده اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید، [به گونه ای که] با آنان مهربانی کنید حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده اند.» علت دوستی نکردن با دشمنان خدا و مسلمانان در این آیه عبارت «وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» است. (دینی ۳-درس ۳)

۷۰. گزینه ۳ بدون تغییر

ترجمه آیه ای که در صورت سؤال آمده این چنین است: «(به بندگانم) بگو شما را فقط یک موعظه می کنم، [و آن] اینکه به صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنید.» بر اساس مفهوم این آیه شریفه عبارت «متنی و فردی»: «گروهی و تک تک» اشاره به شیوه عمل کرده و بر حسن فعلی و عبارت «(لله)»: «برای خدا» اشاره به نیت عمل بر حسن فاعلی اشاره دارد. (دینی ۳-درس ۴)

۷۱. گزینه ۱ بدون تغییر

حدیث شریف امام صادق (ع): «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُ بِمَنْزِلَةِ كَعْفَةِ الْمِيزَانِ» (كَلَّمَا زِيدَ فِي إِيْمَانِهِ زِيدَ فِي بَلَائِهِ: مؤمن به منزله کفه ترازوست که هر چه ایمانش بیشتر شود، امتحانش زیاد می شود.» بیانگر سنت امتحان که عام ترین قانون خداوند است، می باشد. آیه «أَخْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ»: «آیا مردم گمان کردند همین که بگویند «ایمان آوردیم» رها می شوند و مورد آزمایش قرار نمی گیرند؟» نیز به همین سنت اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

آیه ای که در گزینه های «۲» و «۴» آمده، در خصوص پشتیبانی خداوند در مسیر توحید عملی است و بیانگر سنت امداد خاص (توفیق) نیز است. بخش دوم گزینه های «۳» و «۴» مربوط به سنت استدراج است. (دینی ۳-درس ۶)

۷۲. گزینه ۲ بدون تغییر

انسان به کمک ویژگی اختیار می تواند مراحل کمال را یکی پس از دیگری بپیماید که آیه «قَدْ جَاءَكُمْ نَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أْبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا»: «رهنمودهای الهی از سوی پروردگارتان برای شما آمده است. پس هر کس بینا گشت به سود خودش است و هر کس نابینا شد به زیان خودش است.» نیز بیانگر همین ویژگی است و بیت «طیران مرغ دیدی تو ز پایبند شهوت / به در آری تا ببینی طیران آدمیت» بیانگر رسیدن به اوج و کمال می باشد که همان ثمره اختیار می باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: این آیه بیانگر شرک عملی در بعد فردی است.

گزینه «۳»: این آیه بیانگر «ایجاد اخوت اسلامی» است.

گزینه «۴»: این آیه به یکی از راه های دستیابی به عزت اشاره دارد.

(دینی ۳-درس ۷)

۷۳. گزینه ۴ بدون تغییر

خداوند در آیه ۷۰ سوره فرقان می فرماید: «کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می کند: زیرا خداوند آمرزنده مهربان است.»

بر اساس این آیه علت تبدیل گناهان به حسنات پس از توبه، ایمان و عمل صالح، آمرزنده و مهربان بودن خداوند است. (دینی ۳-درس ۸)